

Predstavujeme ďalšie environmentálne agentúry siete EPA Network

V prvom tohtoročnom vydaní Enviromagazínu sme vám predstavili sieť predstaviteľov európskych agentúr životného prostredia EPA Network a tri členské organizácie tejto siete: Federálnu agentúru životného prostredia Rakúska, Českú informačnú agentúru životného prostredia (CENIA) a Fínsky environmentálny inštitút (SYKE). V tomto vydaní Enviromagazínu vás oboznámime s ďalšími členskými organizáciami.

Dánsko

Dánska agentúra životného prostredia

Dánska agentúra životného prostredia je odborným poradným a pomocným orgánom ministra životného prostredia. Dánska vláda založila ministerstvo životného prostredia v roku 1971 a následne 1. apríla 1972 vznikla Dánska agentúra životného prostredia. Základné ciele a administratívne princípy pre prácu agentúry boli stanovené zákonom o ochrane životného prostredia. Agentúra sa zaoberá výskumom, odbornými expertízami, analýzami a tvorbou návrhov komplexných materiálov v oblasti ochrany životného prostredia.

Poslanie agentúry:

- poskytovať vláde poradenstvo v oblasti ochrany životného prostredia;
- spravovať a na národnej i medzinárodnej úrovni a pripravovať pravidlá a iniciatívy v ochrane životného prostredia;
- realizovať dialóg s občanmi, spoločnosťami a inými orgánmi, s cieľom zabezpečovať kvalitu životného prostredia;
- monitorovať systematický zber a vyhodnocovanie informácií o životnom prostredí a realizovať aktivity na podporu environmentálneho povedomia obyvateľov.

Agentúra v číslach

V roku 2007 Dánska agentúra životného prostredia zamestnávala okolo 300 pracovníkov, z ktorých asi 250 má vysokoškolské vzdelanie druhého alebo vyššieho stupňa. Celkový hrubý rozpočet agentúry v roku 2007 bol 41 miliónov eur, z toho príspevok vlády činil 36 mil. eur a z iných zdrojov 5 mil. eur.

Zasadnutie najvyššieho orgánu EEA - riadiaceho výboru sa koná trikrát do roka. Slovenskú republiku zastupuje generálny riaditeľ SAŽP doc. Ing. Stanislav Štofko, CSc. Mnohí členovia riadiaceho výboru sa zúčastňujú zasadnutí EPA Network

Organizačná štruktúra

Dánska agentúra životného prostredia má 6 špecializovaných úsekov: chemické látky, priemysel a poľnohospodárstvo, odpady a pôda, ekoinovácie, pesticídy a genetické technológie, organizácia a legislatíva.

Ochrana životného prostredia súvisiaca s ochranou vody a prírody spadá do pôsobnosti sesterskej agentúry pre priestorové a environmentálne plánovanie.

Lotyšsko

Lotyšská agentúra životného prostredia, geológie a meteorológie

Lotyšská agentúra životného prostredia, geológie a meteorológie (LEGMA) je štátnou inštitúciou spadajúcou pod Ministerstvo životného prostredia Lotyšska. Zabezpečuje uplatňovanie národnej politiky v oblasti ochrany životného prostredia, meteorológie, klimatológie, hydroológie a geológie.

LEGMA bola založená 1. januára 2005 nariadením Kabinetu ministrov po zlúčení troch inštitúcií: bývalej štátnej Lotyšskej hydrometeorologickej agentúry, Lotyšskej agentúry životného prostredia a štátnej geologickej služby. Činnosť LEGMA je vymedzená štátom, ktorý bol odsúhlasený vyhláškou Kabinetu ministrov.

Hlavné úlohy LEGMA:

- monitorovať a hodnotiť životné prostredie, ako aj hydrologické, meteorologické a geologické procesy;
- vytvárať zdieľaný environmentálny informačný systém, kompatibilný s ostatnými národnými informačnými systémami a medzinárodnými sieťami;
- poskytovať informácie o životnom prostredí.

Oblasti činnosti:

- vytváranie environmentálneho monitorovacieho systému v súlade s potrebami národnej a európskej politiky a medzinárodnými odporúčaniami a smernicami;
- vytváranie národného systému indikátorov životného prostredia a trvalo udržateľného rozvoja;
- hodnotenie kvality životného prostredia a prírodných zdrojov;
- správy o stave životného prostredia, meteorologických a hydrologických javoch (varovanie pred nebezpečnými živelnými pohromami, predpovede počasia a hydrologické predpovede);
- implementácia systému environmentálneho označovania výrobkov EÚ;
- environmentálne labora-

tórne testovanie;

- spravovanie environmentálnych dát, údržba databáz vodných zdrojov a kvality vnútrozemskej vody, emisii do ovzdušia, kvality ovzdušia, chemických látok, nakladania s odpadom, chránených prírodných území, chránených biotopov a druhov, a znečistených území;
- údržba národnej siete obchodovania s emisiami skleníkových plynov;
- riadenie pôdnych zdrojov a zabezpečenie racionálneho využívania pôdnych zdrojov;
- národný ohniskový bod EEA v rámci siete EIONET. Agentúra reprezentuje Lotyšskú republiku vo

Dlhoročný predseda vedeckého výboru - poradného orgánu EEA Philippe Bordeau. Zástupcovia EEA sú pravidelnými účastníkmi zasadnutí EPA Network

Svetovej meteorologickej organizácii (WMO), funguje ako kompetentný orgán Lotyšska v Medzivládnom fóre pre chemickú bezpečnosť (IFCS) a pre environmentálne označovanie výrobkov EÚ. Rovnako predstavuje výkonnú zložku, ktorá v Lotyšsku implementuje medzinárodné dohovory týkajúce sa meteorológie, hydroológie a životného prostredia, je členom EUMETNET, EUMETSAT a EuroGeoSurvey. Agentúra mala v roku 2006 516 zamestnancov.

Slovensko

Agentúra životného prostredia Slovenskej republiky

Agentúra životného prostredia Slovenskej republiky patrí pod Ministerstvo životného prostredia, priestorového plánovania a energie Slovenskej republiky.

Organizačná štruktúra a pôsobnosť Meteorologickej služby:

- jej základnou úlohou je monitoring, predpoveď počasia a upozorňovanie na klimatické a meteorologické podmienky, ktoré môžu ohroziť ľudské životy,
- vykonáva úlohy súvisiace s meteorologickou bdelosťou, monitoringom a sledovaním,
- predpovedá meteorologické procesy,
- systematicky monitoruje stav klímy Slovenska a jej zmeny, rovnako ako zmeny globálnych klimatických podmienok,
- spracováva klimatické údaje pre rôzne účely,

Pravidelné stretnutia zástupcov národných ohniskových bodov členských štátov sa uskutočňujú na pôde EEA

- plánuje a udržiava meteorologickú meraciu sieť,
- monitoruje vplyv klímy a počasia na vegetáciu a ľudí,
- vymieňa si informácie s medzinárodnými meteorologickými systémami.

Monitorovacia služba:

- sleduje stav životného prostredia pomocou systematických meraní znečistenia ovzdušia a vody a systematických meraní hydrologických, rádiologických a meteorologických parametrov,
- overuje merania, udržiava databázu a pripravuje správy,
- zabezpečuje kvalitu meraní a pozorovaní,
- vykonáva profesionálne analýzy a spracovanie dát,
- upozorňuje verejnosť na zvýšené znečistenie,
- vykonáva úlohy národného hydrologického centra,

- plánuje rozvoj siete meraní,
  - inštaluje, pravidelne udržiava a kalibruje meracie zariadenia,
  - administruje komunikačnú sieť pre potreby monitoringu.
- Environmentálna služba:**
- vedie administratívne úkony na prvej a druhej úrovni v súvislosti s ochranou vody, ovzdušia a pôdy, s hodnotením vplyvov na životné prostredie a prírodu, s ochranou pred hlukom a ostatnými hrozbami
  - vedie administratívne úkony na prvej a druhej úrovni v súvislosti s ochranou vody, ovzdušia a pôdy, s hodnotením vplyvov na životné prostredie, s ochranou prírody, s odpadovým hospodárstvom a s vodným hospodárstvom,
  - udeľuje koncesie a vydáva rôzne licencie,
  - pripravuje správy o stave životného prostredia a udržiava databázy, registre a katastre,
  - vykonáva daňovú správu a uplatňovanie dlhov v oblasti vodných refundácií,
  - pripravuje profesionálne podklady pre legislatívne návrhy,
  - pripravuje analýzy a správy na elimináciu následkov prírodných katastrof,
  - monitoruje správne použitie fondov vládnej pomoci,
  - je poverená implementovaním programov na prenesenie legislatívy EÚ,
  - vykonáva profesionálne úlohy vo vzťahu k medziná-

rodným záväzkom,

- je poverená ochranou prírodných hodnôt a pripravuje technické podklady pre návrhy legislatívy na ochranu životného prostredia.

Seizmologická služba:

- nepretržite monitoruje a vyhodnocuje seizmickú činnosť na území Slovinska a inde,
- podáva správy o významnejších udalostiach,
- plánuje a inštaluje stále observatóriá zemetrasení v Slovinsku,
- inštaluje dočasné observatóriá zemetrasení v čase zvýšenej seizmologickej aktivity,
- vykonáva makroseizmický výskum a vydáva kategórie zemetrasení,
- koordinuje geologický a geofyzikálny výskum vo vzťahu k seizmickej aktivite,
- vytvára mapy hrozieb zemetrasení,
- vytvára hodnotenia seizmických vlastností jednotlivých lokalít,
- preberá úlohy v oblasti inžinierstva zemetrasení a seizmologickeho inžinierstva,
- vytvára odborné podklady pre usmernenia a štandardy pre konštrukcie odolné voči zemetraseniam,
- je poverená medzinárodnou výmenou dát so svetovými seizmologickými centrami.

Agentúra životného prostredia Slovenskej republiky založila systém kvality v súlade s dvoma medzinárodnými normami: ISO 9001:2000 a ISO/SIST/IEC 17025 pre dve akreditované laboratóriá: kalibračné laboratórium a laboratórium pre chemické analýzy. Agentúra mala v roku 2006 451 zamestnancov.

Ing. Zuzana Lieskovská
RNDr. Soňa Bognárová
SAŽP – CRE Banská Bystrica

Riaditelia európskych environmentálnych agentúr v Gente

V belgickom Gente sa 15. a 16. septembra 2008 konalo už jedenáste stretnutie riaditeľov európskych environmentálnych agentúr. Rokovanie prebiehalo v konferenčnej sále hotela NH Belfort, ktorý sa nachádza priamo v historickom centre tohto flámskeho mesta. Na stretnutí sa zúčastnilo 50 zástupcov 24 agentúr z 22 krajín Európy. Po úvodnom privítaní riaditeľky Európskej environmentálnej agentúry (EEA) Jacqueline McGladovej a vzájomnom predstavení sa prítomných zástupcov agentúr sa slova ujal riaditeľ hostiteľskej Flámskej environmentálnej agentúry (Vlaamse Milieumaatschappij) Philippe D'Hondt. Vo svojom vystúpení informoval o štátnej environmentálnej politike Flámska a o činnosti Flámskej environmentálnej agentúry. Predstavil štruktúru a zameranie flámskej Správy o stave životného prostredia (MIRA), pozornosť upriamil na niektoré sledované ukazovatele, napr. na emisie skleníkových plynov, vplyvy osobnej dopravy, emisie spôsobujúce acidifikáciu a pod.

Ďalším bodom rokovania bolo oboznámenie sa so súčasnou environmentálnou politikou Európskej únie, o ktorej informovali zástupcovia EEA.

Potom už nasledovali prezentácie jednotlivých pracovných skupín. Ako prvá vystúpila pracovná skupina zaoberajúca sa klimatickými zmenami, ktorá prezentovala výsledky svojej činnosti od posledného desaťročia stretnutia v nórskom Osle. Informovala o stave tzv. bieleho dokumentu (white paper) k danej téme, ktorý má byť vydaný v novembri 2008. V tejto súvislosti

sa konštatovalo, že členské štáty by sa mali zamerať predovšetkým na problematiku vody a využívanie krajiny a v menšej miere na biodiverzitu a potravinovú bezpečnosť.

Ďalšou pre nás zaujímavou témou bola prezentácia pracovnej skupiny zaoberajúcej sa biodiverzitou, ktorú vedie anglicko-waleská environmentálna agentúra. Členovia skupiny okrem iného informovali, že 9. a 10. októbra 2008 bude v Kodani stretnutie k problematike krajinného plánovania, ktoré môže pomôcť udržiavať a zlepšiť pôvodnú krajinu v zmysle stratégie ochrany biodiverzity Európskej únie.

Slovenská agentúra životného prostredia sa aktívne zúčastňovala na aktivitách pracovnej skupiny zaoberajúcej sa kontaminovanými územiami a ochranou pôdy. Túto skupinu vedie novozriadený taliansky Inštitút ochrany životného prostredia a výskumu (Istituto Superiore per la Protezione e la Ricerca Ambientale - ISPRA), ktorý vznikol 21. augusta 2008 fúziou troch talianskych agentúr, resp. inštitútov (Agenzia per la protezione dell'ambiente e i servizi tecnici - APAT, Istituto Centrale per la Ricerca scientifica e tecnologica Applicata al Mare - ICRAM, Istituto Nazionale per la Fauna Selvatica - INFS).

Slovenská agentúra životného prostredia sa v rámci siete európskych agentúr životného prostredia zaoberá hodnotením kvality, čiže zavádzaním a implementáciou ISO noriem. Jelko Urbančić, ktorý predstavil prácu tejto skupiny, sa pochvalne vyjadril o environmentálnych

aspektoch a indikátoroch, ktoré v rámci ISO noriem zaviedla SAŽP.

Na mítingu odznelo ešte množstvo ďalších zaujímavých príspevkov, okrem iného na témy ako trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov, životné prostredie a zdravie, indikátory zdrojov atď. Okrem týchto referátov však boli užitočné aj neformálne stretnutia so zástupcami partnerských inštitúcií. Počas jednej z prestávok sa zástupcovia českej ČENIE, poľského inšpektorátu ochrany životného prostredia a SAŽP dohodli na stretnutí, na ktorom by sa mala spoločne riešiť problematika cezhraničnej prepravy odpadu. Stretnutie sa uskutočnilo v druhej polovici novembra 2008.

Z úst Johnnyho Auestada z nórskeho úradu kontroly znečisťovania zazneli obdivné slová na adresu slovenského Enviroportálu, konkrétne jeho mapovej služby. Jedinou drobnou výčitkou bolo, že je portál prístupný užívateľom iba v slovenskom jazyku. A to je výzva pre SAŽP do budúcnosti zamyslieť sa nad minimálne anglickou verziou tohto portálu a sprístupniť tak výsledky práce SAŽP ostatným členským krajinám siete EPA.

Aj na základe týchto skúseností na záver je potrebné konštatovať, že je dobré, ak SAŽP je členom takejto siete, t. j. spoločnosti odborníkov európskych environmentálnych inštitúcií, ktorým ide v prvom rade o zachovanie a zlepšenie životného prostredia na našom starom kontinente.

RNDr. Ľuboš Čillag
námetník generálneho riaditeľa SAŽP